

Scenariu de învățare Europeană

(Profesori)

Titlu

Cititul – schimbări de paradigmă

Autor

Maravela Anda – Mădălina

Rezumat

Acest scenariu de învățare a fost conceput în scopul de a-i determina pe elevi să-și dezvolte deprinderea de a citi, deprindere atât de importantă pentru formarea lor viitoare, și să reflecteze asupra rolului transmițerii moștenirii culturale de la o generație la alta. Pe baza materialelor propuse, elevii vor fi invitați să facă o paralelă între preocupările tinerilor de odinioară și cele ale generației de azi, pornind de la interesul pe care omenirea l-a dat scrierii și scrierilor de-a lungul timpului.

This learning scenario was designed to make students develop the skill of reading, which is so important for their future education, and to reflect on the role of passing on their cultural heritage from one generation to another. Based on the proposed materials, students will be invited to draw a parallel between the concerns of past generations and those of today's generation, starting from the interest that humanity has given to writing and writings over time.

Cuvinte-cheie

cărți, scriere, citit, lectură, bibliotecă, moștenire culturală

Cuprins

Cuprins

Disciplină	<i>limba și literatura română, istorie, religie, consiliere și orientare</i>
Subiect	<i>Cititul - schimbări de paradigmă</i>
Vârsta elevilor	<i>12 - 18 ani</i>
Temp pentru pregătiri	<i>2 h</i>
Temp de predare	<i>4 h</i>
Material didactic online	<i>Pentru profesori:</i> • https://www.youtube.com/watch?v=Mwys3_W5UWo • https://ro.wikipedia.org/wiki/Carte • https://istoriireqasite.wordpress.com/2010/03/10/inventii-in-istorie-carte/ • https://historia.ro/sectiune/general/inceputurile-scrierii-578505.html • https://www.academia.edu/7347763/Introducere_in_istoria_scriului_si_cartii

	• https://ro.wikipedia.org/wiki/Biblioteca_din_Alexandria • https://historia.ro/sectiune/general/cand-au-aparut-primele-biblioteci-in-principatele-565913.html • https://romanaliterara.com/2022/12/lectura-in-epoca-digitala-homo-legens-si-homo-audiens/ <i>Pentru elevi:</i> • Brainstorming: https://www.mentimeter.com • Împărtășirea cunoștințelor: https://padlet.com/ • Scrierea cuneiformă: https://www.youtube.com/watch?v=HbZ2asfyHcA • Hieroglifele: https://www.youtube.com/watch?v=IG5z47xle8A • Alfabetul grecesc: https://www.youtube.com/watch?v=0IACeT6APMk • Cele mai vechi biblioteci din lume: https://respiro.ro/books/blog/cele-mai-vechi-10-biblioteci-din-lume • Învățăturile lui Neagoe Basarab - primul monument al literaturii române: https://www.youtube.com/watch?v=e_cuQ6IDGqM • Filip Moldoveanu, Coresi și primele tipărituri în limba română https://www.youtube.com/watch?v=rWcC1JNjLyY • Primele biblioteci din principatele române https://historia.ro/sectiune/general/cand-au-aparut-primele-biblioteci-in-principatele-565913.html
Material didactic offline	laptop / tablete / telefoane; acces la Internet; cărți – volume de proză / poezii; coli de hârtie, instrumente de scris
Resurse Europeana utilizate	IMAGINI Biblie. Vechiul Testament - Biblioteca Universității din Varșovia. Departamentul Manuscrise Vechiul Testament Calendarium portabil an 1415 - National and University Library, Ljubljana Calendarium Fragmente dintr-o treaptă (cântări pentru liturghie, în funcție de anul liturgic) - Basel, Biblioteca Universității Fragmente dintr-o treapta In Epistolam Pauli Apostoli Ad Romanos Paraphrasis IN EPISTOLAM PAVLI APOSTOLI AD ROMANOS PARAPHRA-SIS - Staatsbibliothek zu Berlin - Preußischer Kulturbesitz In Epistolam Compendium historiae in genealogia Christi pe pergament, sudul Angliei, ca. 1280, Kasteel Huis Bergh Compendium Sfânta Ecaterina din Alexandria în mână cu o sabie și citind o carte - Koninklijke Bibliotheek St. Catherine of Alexandria Frunză dintr-un Coran manuscris pe pergament, secolul al IX-lea, Orientul Apropiat, Kasteel Huis Bergh Manuscris pe pergament Pergamentul. Istoria tehnologiei DFG (digitizare) - Deutsche Fotothek Der Pergamenter Almanach auf das Jahr 1490 - Staatsbibliothek zu Berlin - Preußischer Kulturbesitz Almanach auf das Jahr 1490 Grammatellus (Grammatica) - Staatsbibliothek zu Berlin - Preußischer Kulturbesitz

[Grammatellus](#)

DJt ys die Historie van deme Strengen Rytter Tundalus. Tundalus - Staatsbibliothek zu Berlin - Preußischer Kulturbesitz

[Strengen Rytter Tundalus](#)

Divina Commedia - Staatsbibliothek zu Berlin - Preußischer Kulturbesitz

[Divina Commedia](#)

Chyromancia doctoris Andree Henrici ... - Staatsbibliothek zu Berlin - Preußischer Kulturbesitz

[Chyromancia doctoris Andree](#)

Artă amoroasă; Remedii ale iubirii / Publius Ovidius Naso - Biblioteca Universității din Varșovia

[Arta amoroasa](#)

Foaie pentru minte, inimă și literatură - Lucian Blaga Central University Library, Cluj-Napoca, Romania

[Foaie pentru minte, inimă și literatură](#)

Manuscris autograf Sonet semnat Mihai Codreanu, datat 27 mai 1904, dăruit de către autor Matildei Cugler Poni - Institutul Național al Patrimoniului

[Manuscris autograf „Sonet”](#)

Amintiri din o călătorie, de Calistrat Hogas și Sidonia C. Hogas (pregătind editia din 1914 de la "Viața Românească") - Institutul Național al Patrimoniului

[Amintiri din o călătorie](#)

Corespondență Ion Agârbiceanu - Ion Brad - Biblioteca Județeană "Octavian Goga" Cluj

[Corespondență Ion Agârbiceanu - Ion Brad](#)

Culegere de texte retorice, literare, iambi bisericești și primul cânt din Iliada - National Library of Romania

[Culegere de texte](#)

Transcriere din sec. XIX a poeziei Un răsunet, de Andrei Mureșanu, cunoscută astăzi Deșteaptă-te române - Institutul Național al Patrimoniului

["Un răsunet", de Andrei Mureșanu](#)

Centrul de sănătate al sufletului - Biblioteca Alexandriei - Ελληνική Ραδιοφωνία Τηλεόραση,

[HEALTH CENTER OF THE SOUL](#)

Licențe

Attribution ShareAlike CC BY-SA. Această licență permite utilizatorilor să preia, să modifice și să pornească de la opera dumneavoastră, chiar și în scopuri comerciale, cu condiția să vă recunoască contribuția și să-și licențieze noile lor creații în termeni identici. Aceasta este licența folosită de Wikipedia și se recomandă pentru materialele care ar avea de câștigat de pe urma înglobării conținutului de pe Wikipedia și de pe proiecte cu licențe similare.

Integrare în programa școlară

Scenariul de învățare poate fi corelat cu diferite discipline, ca, de exemplu, limba și literatura română, istorie, religie, consiliere și orientare. El oferă perspective de a dobândi competențe specifice sec. al XXI-lea, descoperind importanța cărții în viața oamenilor. Concret, oferă ocazii de a face schimb de idei, de a colabora și comunica, de a promova abilitățile de comunicare creativă, de a înțelege importanța patrimoniului istoric și cultural, de a observa și descrie.

Obiectivul lecției

- identificarea importanței cititului pentru formarea proprie în procesul de construcție identitară;
- informarea elevilor cu privire la evoluția culturii de-a lungul istoriei;
- stimularea curiozității și creativității elevilor;
- crearea de legături între tinerii din diferite generații grație cărților pe care le pot citi împreună;
- consolidarea capacităților narrative ale elevilor și a competențelor specifice secolului al XXI-lea.

Rezultatul final al lecției

La sfârșitul acestei activități, fiecare elev va prezenta o carte citită, diseminând-o în cadrul grupului, și va asculta impresiile/rezumatele celorlalți colegi.

Tendințe

Învățare pe bază de proiect, învățare prin colaborare, învățare prin dispozitive mobile.

Competențe-cheie

- Competențe de alfabetizare: Elevii își pot dezvolta aceste competențe în moduri diferite în timpul activității: pot scrie despre o carte citită, se pot informa în legătură cu noutățile editoriale, își pot face cunoscute impresiile, opiniile pe platforma online. Pe durata acestei activități, elevii pot interacționa și pot comunica, într-o manieră creativă, cu colegii lor.
- Competențe digitale: Elevii trebuie să caute informații în format digital pe Europeana și pe alte site-uri, apoi să le folosească corect.
- Competențe personale, sociale și de a învăța să înveți: Prin intermediul acestui scenariu, elevii reflectează la propria persoană și la viitorul profesional. Astfel, gestionează informații, colaborează cu alții într-o manieră constructivă și respectă ideile și perspectivele altora, ascultându-le experiențele și poveștile.
- Competențe de sensibilizare și expresie culturală: Acest scenariu de învățare le permite elevilor să descopere genurile literare, recorelându-și experiența personală cu acestea. De asemenea, au ocazia să-și împărtășească poveștile, descoperind importanța memoriei și a transmiterii acesteia.

Activități

Denumirea activității	Procedură	Durată
Brainstorming-ul	Elevii vor răspunde la întrebări cu privire la interesul pe care îl au acum pentru citit. Vor da răspunsurile cu ajutorul aplicației mentimeter.com („Ce gen literar îți place? Ce tip de subiect este preferatul tău? Câte cărți ai citit în ultimul timp? Care este titlul ultimei cărți citite? Cât de important este cititul pentru tine? Ce contribuție crezi că are lectura la formarea ta?”) Se vor vizualiza rezultatele și se va discuta pe baza lor.	¼ h
Reflecția	Se spune elevilor că, încă de la începuturile civilizației, oamenii au manifestat dorința de a învăța, de a se iniția și a pătrunde tainele existenței. Moștenirea lăsată de generațiile trecute, învățăturile, experiența lor, transmise mai întâi oral, apoi în scris, le-au permis să treacă mai departe, să descopere noi direcții în gândire și trăire. Încă de la apariția primelor forme de scriere pe tăblițele de argilă, papirusuri, pergamente, suluri antice, țesături până la manuscrisele medievale și textele	¼ h

Denumirea activității	Procedură	Durată
	tipărite, s-au consemnat fapte, evenimente istorice, religioase, tot ceea ce a marcat existența lumii, în general, și a omului, în special. Codurile de legi, colecțiile de proverbe și povețe, discursurile preoțești referitoare la divinitate, medicină și magie, istorie, astronomie și astrologie sunt dovada că oamenii și-au dorit dintotdeauna să afle lucruri noi, să se perfecționeze în diferite domenii, dar și să lase posterității învățăturile desprinse, ca punct de reper pentru noi căutări. Se vizionează <i>Inventarea scrierii - de la pictograme la alfabet</i>: https://www.youtube.com/watch?v=Mwys3_W5UWo	
Documentarea	Se prezintă elevilor obiectivul activității: descoperirea importanței lecturii pentru formarea proprie, pornind de la preocupările oamenilor pentru scris și citit din cele mai vechi timpuri. Apelând la Europeana.eu și alte resurse online, elevii, organizați în patru grupe de studiu, urmăresc și notează evenimente importante din istoria apariției cărții așa cum o cunosc azi.	1 ½ h
Aprecierea, asocierea, generalizarea	Cu ajutorul aplicației padlet.com se punctează schimbările apărute în timp, pornind din Antichitate, Ev mediu, Renaștere, Epoca modernă: materialul folosit, locul apariției, perioada de timp; tipul de scriere; cuprinsul textelor; forma de transmitere/multiplicare/păstrare a scrierilor de la o generație la alta; informații păstrate etc. De exemplu: ✓ tăblițele de argilă – Mesopotamia, mileniul al III-lea î.Hr.; (tăblițele de la Tărtăria—considerate a fi mai vechi decât cele mesopotamiene); ✓ papirusul – Egipt, apoi lumea greacă și lumea romană; ✓ pergamentul – Pergam, secolul al III-lea î.Hr.; ✓ țesăturile – China, anul 1500 î.Hr.; ✓ hârtia – China, anul 200 î.Hr..... ● scrierea ideografică - mileniul al VII-lea î.Hr.; ● pictogramele - 3200 î.Hr.; ● scrierea cuneiformă, hieroglifică ..... ❖ mesopotamieni: povestiri, legende, imnuri, fabule, învățături, proverbe și altele (ex. <i>Epopaea lui Gilgamesh</i>); ❖ egipteni: textele de pe piramide și sarcofage (ex. <i>Cartea Morților</i>); poezii de dragoste și povești.... Informațiile se completează în funcție de descoperirile elevilor. La sfârșit se observă care este moștenirea culturală lăsată de înaintași, modul în care aceștia au transmis-o, contribuția lor la dezvoltarea culturii. Se vizionează un fragment dintr-un material video Europeana.eu: <i>Centrul de sănătate al sufletului - Biblioteca Alexandriei</i> (documentar - istoria Bibliotecii Alexandriei și influența sa uriașă în lumea antică ca centru de cultură) – Se discută despre apariția scrisului și importanța apariției tiparului în Țările Române; despre prima bibliotecă din țara noastră și impactul apariției acesteia asupra formării unei culturi naționale. Pornind discuția de la înființarea primelor biblioteci se identifică rolul lecturii în viața oamenilor (ex.: stimularea imaginației, îmbunătățirea vocabularului și	1h

Denumirea activității	Procedură	Durată
	abilităților de scriere, cultivarea răbdării, îmbunătățirea memoriei, dezvoltarea gândirii critice etc.). Se face diferența între suportul scris – suportul audio – suportul audio-video în receptarea unei cărți în perioada contemporană. Se discută despre preocupările tinerilor de azi în paralel cu cele ale tinerilor de odinioară.	
Aplicarea	2 – 3 elevi prezintă sub formă de rezumat cărți citite, care au avut un impact deosebit asupra lor. Se propune elevilor să includă rezumate ale cărților citite în revista școlii, să scrie impresii, recenzii; să îndemne și alți colegi să își împărtășească opiniile despre propriile lecturi în revistă.	1h

Evaluare

Elevii vor fi evaluați pentru:

- identificarea principalelor elemente ale evoluției scrisului și apariției textelor;
- colaborarea în cadrul procesului de selecție a materialelor;
- exprimarea opiniilor și ideilor proprii.

***** DUPĂ IMPLEMENTARE *****

Feedbackul elevilor

La sfârșitul activității, cu ajutorul [mentimeter.com](https://www.mentimeter.com), elevii oferă feedback pe marginea muncii depuse și își exprimă părerea despre utilizarea [Europeana.eu](https://europeana.eu) în procesul de cercetare și cu privire la îndeplinirea obiectivului activității.

Remarcile profesorului

Înainte de aplicarea scenariului de activitate se împarte clasa în patru grupe. Atribuirea perioadelor istorice pentru cercetare se face prin tragere la sorți. Se prezintă subiectul și tipul de sarcini ce trebuie realizate, se distribuie linkuri. Se urmărește activitatea elevilor și se dau explicații ori de câte ori este nevoie.

Elevii pot fi încurajați să scrie și alte materiale care să reflecte preocupările lor și să popularizeze revista școlii în rândul colegilor.

Despre proiectul „Europeana DS”

[Europeana](https://europeana.eu) este platforma digitală pentru patrimoniu digital a Europei. Aceasta oferă acces online gratuit la milioane de articole digitizate provenind din muzeele, arhivele, bibliotecile și galeriile europene. Proiectul „Implementarea unui spațiu european comun al datelor pentru patrimoniul cultural” valorifică și extinde funcțiile și serviciile Infrastructurii pentru Servicii Digitale Europeana (Europeana DSI). Această inițiativă contribuie la dezvoltarea și exploatarea infrastructurii spațiului de date, integrarea unor date de înaltă calitate, consolidarea capacităților profesioniștilor, reutilizarea resurselor existente și îmbunătățirea serviciilor digitale pentru public.

[European Schoolnet](https://european-schoolnet.org) (EUN) este o rețea alcătuită din peste 30 de ministere europene ale educației, având sediul în Bruxelles. În calitate de organizație non-profit, EUN caută să promoveze inovarea în predare și învățare, în rândul partenerilor săi cheie:

ministere ale educației, școli, profesori, cercetători și parteneri din sectorul industrial. În cadrul proiectului Europeana DS, European Schoolnet are sarcina de a facilita reutilizarea datelor de înaltă calitate și de a lărgi comunitatea celor care utilizează Europeana în educație.

